

Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet

Hyväksytty Kirkon eläkerahaston johtokunnassa 30.05.2024

Sisältö

1 Johdanto	3
2 Sijoitustoiminnan lähtökohdat	3
3 PRI-periaatteet ohjaavana kehyksenä	6
4 Vastuullinen yritys sijoituskohteena	7
5 Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat.....	9
5.1 Vastuullisuusanalyysi	9
5.2 Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen.....	10
Suora vaikuttaminen.....	10
Epäsuora vaikuttaminen	10
5.3 Vaikuttavuussijoittaminen	12
6 Varainhoitajan valinta ja seuranta	13
7 Vastuullinen sijoittaminen käytännössä	15
7.1 Osakesijoitukset	15
7.2 Korkosijoitukset	16
7.3 Epälikvidit sijoitukset	16
8 Raportointi.....	18
9 Päätöksentekoprosessi	19

1 Johdanto

Kirkon eläkerahasto on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Vastuullisen sijoittamisen avulla varmistetaan sijoituksille hyvä tuotto sekä hallitaan sijoitusriskejä tehokkaasti. Eläkerahasto ottaa kaikessa sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat eli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät asiat.

Vastuullinen sijoittaminen on nykyään integroitu kokonaisvaltaisesti osaksi sijoitusprosesseja niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Kirkon eläkerahasto haluaa olla aktiivisesti mukana lisäämässä tietoisuutta vastuullisesta sijoittamisesta toimimalla avoimesti, jakamalla tietoa ja hyviä käytäntöjä eri foorumeissa sekä tekemällä yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa. Näiden ohjeiden tarkoituksena on luoda suuntaviivat eläkerahaston vastuulliselle sijoitustoiminnalle sekä avata eläkerahaston odotuksia varainhoitajille ja yrityksille.

Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet ohjaavat ensisijaisesti eläkerahaston sijoitustoimintaa. Ohjeet toimivat esimerkkinä myös seurakunnille ja muille evankelisluterilaisen kirkon piirissä toimiville sijoittajille. Eläkerahasto päivitti vastuullisen sijoittamisen ohjeitaan edellisen kerran vuonna 2018. Tämän jälkeen eläkerahasto on julkaissut erillisen ilmastostrategian vuonna 2021 ja omistajanohjauksen periaatteet vuonna 2022.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon eettiset arvot muodostavat pohjan Kirkon eläkerahaston vastuulliselle sijoitustoiminnalle. Eläkerahasto keskittyy erityisesti vastuullisesti toimivien sijoituskohteiden suosimiseen ja yritysten toimintatapoihin vaikuttamiseen. Varainhoitajavalinta ja yhteistyön kehittäminen ovat keskeinen osa eläkerahaston vastuullista sijoitustoimintaa.

Vastuullisen sijoittamisen ohjeet hyväksyttiin Kirkon eläkerahaston johtokunnassa 30.5.2024. Ohjeiden päivityksestä vastasi johtokunnan asettama vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Ohjeet päivitetään tarpeen mukaan, ja johtokunta seuraa toiminnan edistymistä julkaisemalla vuosittaisen vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksen. Lisäksi eläkerahasto liittää vastuullisen sijoittamisen tavoitteet vuosittaiseen sijoitussuunnitelmaansa.

2 Sijoitustoiminnan lähtökohdat

Kirkon eläkerahasto vastaa kirkon henkilöstön eläkkeiden rahoituksesta ja eläkevarojen sijoittamisesta. Eläkkeet rahoitetaan työnantajilta ja työntekijöiltä perittävillä maksuilla sekä kirkon eläkerahaston varoilla. Laki evankelisluterilaisen kirkon eläkerahastosta (656/2023) tuli voimaan 1.7.2023. Laki korvasi aiemman evankelisluterilaisen kirkon eläketurvan rahoituksesta (68/2016) annetun lain. Kirkon eläkerahasto toimii kirkon eläkelaitoksena ja vastaa evankelisluterilaisen kirkon henkilöstön eläketurvan rahoituksesta.

Kirkon eläkerahasto sijoittajana

Kirkon eläkerahaston operatiivisesta sijoitustoiminnasta vastaa sijoitusyksikkö, jonka toimintaa valvoo eläkerahaston johtokunta. Eläkerahasto on muiden eläkesijoittajien tapaan pitkän aikavälin sijoittaja, jonka sijoitukset voivat lyhyellä tähtäimellä altistua merkittävillekin arvон muutoksille. Pitkästä sijoitusperiodista huolimatta eläkerahaston tulee huolehtia jatkuvasti sijoitusriskien riittävästä hallinnasta. Sijoituksien tulee olla koko ajan hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, varainhoitajien ja sijoitustyylien kesken.

Eläkerahaston strategiassa määritelty pitkän aikavälin reaalituottotavoite on 3,5 prosenttia riskitasolla 10,5 prosenttia. Eläkerahasto on hajauttanut sijoituksiaan osake-, korko- ja vaihtoehtoisin sijoituksiin.

Eläkerahasto käyttää pääsääntöisesti sijoitusrahastoja sijoitustoiminnassaan. Eläkerahaston sijoitusyksikön tehtävä on valita menestyviä, vastuullisesti toimivia rahastoja ja varainhoitajia yhteistyökumppaneikseen ja tehdä yhteistyötä niiden kanssa vastuullisuusperiaatteiden noudattamiseksi ja siihen liittyvän toiminnan kehittämiseksi. Salkun vastuullisuustarkastelun ja vaikuttamistoiminnan osalta eläkerahasto voi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

Arvot ja etiikka

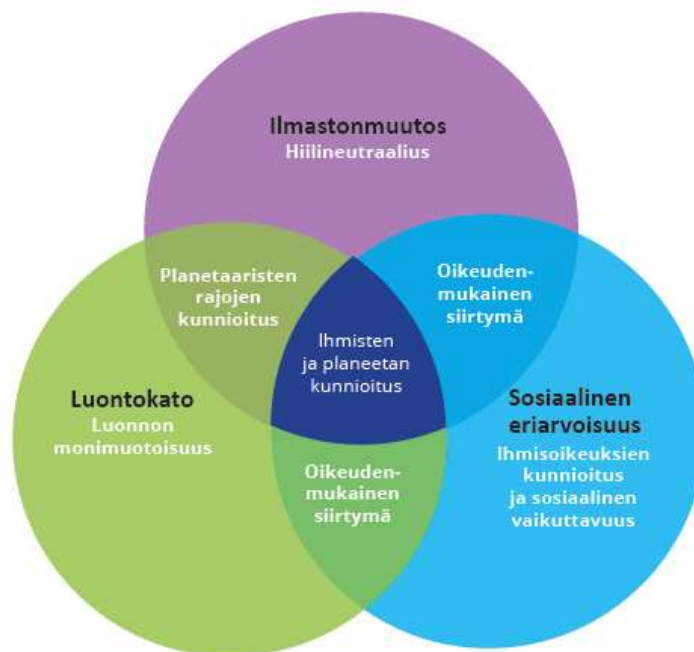
Kirkkohallituksen strategiassa määritellyt arvot näkyvät Kirkon eläkerahaston perustehtävässä hoitaa eläkevaroja tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Sijoitusyksikkö vastaa avoimesti kaikkiin kysymyksiin henkilökunnalle, eläkkeensaajille, seurakunnille ja medialle. Julkisen toimijana eläkerahastolle on tärkeää, että sijoitustoiminta on avointa, läpinäkyvää ja oikeudenmukaista. Yksikössä noudatetaan vastuullisen sijoittamisen ohjeita ja YK:n tukemia vastuullisen sijoittamisen periaatteita (PRI).

Luterilainen etiikka perustuu kultaiseen sääntöön, joka on yleisinhimillisesti hyväksytty maailmassa. Se on ilmaistu Matteuksen evankeliumissa Jeesuksen sanomana näin: ”Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille (Matt. 7:12)”. Jumala on luodessaan ihmisen asettanut hänen sydämeensä tiedon siitä, miten meidän tulee kohdella toisiamme. Kultaisen säännön siirtäminen käytäntöön ei ole suoraviivaista, vaan sitä sovellettaessa asetetaan toisen ihmisen ja toisten ryhmien asemaan ja pyritään miettimään, mikä on näiden ihmisten todellista hyvää heidän omasta näkökulmastaan. Omistajana ja sijoittajana Kirkon eläkerahasto huomioi keskeiset sidosryhmänsä – eli ne, joihin sijoituspolitiikalla on vaikutuksia – ja miettii niiden edun toteutumista.

Vastuullinen sijoittaminen Kirkon eläkerahastossa

1. Strategia ja minimitason määrittelevät ohjeet	Luterilainen etiikka	Kirkon eläkerahaston strategia	Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet
2. Ohjaavat periaatteet ja tavoitteet, jotka olemme allekirjoittaneet ja joihin sitoudumme	YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI)	Kirkon eläkerahaston hiilineutraalius-tavoite 2035	
3. Riskit ja mahdollisuudet	Parempaa tuottoa sijoituksille ja positiivista vaikutusta ympäristöön ja yhteiskuntaan. Parempaa riskienhallintaa ja negatiivisten vaikutusten vähentämistä ympäristöön ja yhteiskuntaan.		

4. Viitekehikkomme Keskinäiset riippuvuudet, tavoitteena kunnioitus ihmisiä ja planeettaa kohtaan

5. Miten saavutamme tavoitteemme

Oikeudenmukainen siirtymä (englanniksi just transition) tarkoittaa ympäristöystävällistä ja sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymistä fossiilisista polttoaineista uusiutuvaan energiaan ja kestäväan talouteen. Tämä käsite korostaa tarvetta hillitä ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja samalla huolehtia siitä, ettei siirtymä heikennä heikoimmassa asemassa olevien yhteiskunnan jäsenien asemaa.

Planetaaristen rajojen kunnioittaminen on edellytys elämälle maapallon päällä. Planeettaamme ei ole ehtymätön raaka-aineverasto. Ilmaston lämpenemisellä ja luontokadon lisääntymisellä voi olla peruuttamattomia vaikutuksia ekosysteemeille ja ekosysteemipalveluille, joista ihmiset ovat riippuvaisia.

3 PRI-periaatteet ohjaavana kehiksenä

Kirkon eläkerahaston vastuulliset sijoitusperiaatteet ovat keskeinen osa sijoitustoimintaa. Eläkerahasto on sitoutunut vuodesta 2008 lähtien YK:n tukemiin PRI-periaatteisiin ja rakentanut vastuullisen sijoittamisen toimintansa näiden periaatteiden ympärille. PRI-periaatteet auttavat eläkerahastoa vastuullisen sijoitustoiminnan toteutuksessa.

PRI-periaatteiden allekirjoittajana Kirkon eläkerahasto:

1. Liittää ESG-näkökohdat osaksi sijoitustutkimusta ja päätöksentekoprosesseja

- Laadimme vuosittaisen sijoitussuunnitelman, sijoitusstrategian ja riskienhallintasuunnitelman, johon sisältyy vastuullisen sijoittamisen tavoitteet. Lisäksi pidemmän aikavälin strategioissa olemme nostaneet ESG-kohdat osaksi tavoitteitamme.
- Erillinen ilmastostrategia ohjaa ilmastotyöskentelyämme.
- Eläkerahaston tiimissä kaikilla on vastuu vastuullisen sijoittamisen kehittämisestä omalla tehtävälueellaan.
- Sisällytämme ESG-kriteerejä varainhoitajavalintaan ja sopimuksiin varainhoitajien kanssa.
- Teemme yhteistyötä vain varainhoitajien kanssa, jotka ovat sitoutuneet vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

2. Toimii aktiivisena omistajana ja soveltaa ESG-näkökohtia omistajakäytäntöihin

- Omistajanohjauksen periaatteet ohjaavat omistajakäytäntöjä ja vaikuttamistoimintaa.
- Käymme jatkuvaa vuoropuhelua kotimaisten ja ulkomaisten yritysten kanssa keskeisistä vastuullisuusteemoista.
- Osallistumme kotimaisten yritysten yhtiökokouksiin.
- Eurooppalaisissa yhtiöissä äänestämme ulkoisen proxy voting –palveluntarjoajan kautta.
- Seuraamme säännöllisesti sijoitussalkkumme sisältöä ja mahdollisia normirikkomuksia.
- Vaadimme varainhoitajiltamme aktiivista omistajapolitiikkaa sekä raportointia vaikuttamistoiminnastaan.

3. Edistää sijoituskohteiden asianmukaista ESG-raportointia

- Tuemme aloitteita, joiden tavoitteena on edistää yritysten yhdenmukaista vastuullisuusraportointia.
- Seuraamme säännöllisesti varainhoitajien vastuullisen sijoitustoiminnan kehittymistä ja kannustamme heitä raportoimaan sijoitustoimintansa olennaisista ESG-vaikutuksista.

4. Edistää vastuullisen sijoittamisen periaatteiden hyväksymistä ja käyttöönottoa sijoitustoimialalla

- Nostamme ESG-asiat esiin tarjouspyyntövaiheessa sekä vuosittaisissa ESG-kyselyissä. Annamme varainhoitajille palautetta ESG-kyselyjen vastausten perusteella. Palautteessa nostamme esille odotuksemme vastuullisuuteen liittyvistä kehityskohteista. Suosimme PRI-periaatteita noudattavia varainhoitajia.
- Osallistumme alan seminaareihin ja pidämme luentoja vastuullisesta sijoittamisesta muille sijoittajille ja opiskelijoille.
- Tuemme aloitetta ja käytänteitä, jotka auttavat vahvistaneen vastuullisen sijoittamisen asemaa sijoitustoimialalla.
- Ylläpidämme tietoa vastuullisesta sijoittamisesta verkkosivuillamme.

5. Tekee yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa edistääkseen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa

- Osallistumme aktiivisesti vastuullista sijoittamista edistävien foorumien ja verkostojen, kuten Finsif ry:n toimintaan ja noudatamme PRI-periaatteita.
- Teemme yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa ja jaamme parhaita käytäntöjä muiden sijoittajien kanssa. Kannustamme alan muita toimijoita sijoittamaan vastuullisesti.
- Jaamme tietoa seurakunnille ja pidämme säännöllistä yhteyttä muihin kirkkosijoittajiin.

6. Raportoi toimistaan ja työnsä edistymisestä vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteuttamisessa

- Raportoimme säännöllisesti vastuullisen sijoittamisen edistymisestä Kirkon eläkerahaston johtokunnalle
- Julkaisemme vuosittaisen vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksen.
- Raportoimme osake- ja korkosijoitusten hiilijalanjäljen.
- Raportoimme vuosittain PRI:lle vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteutumisesta.

4 Vastuullinen yritys sijoituskohteena

Kirkon eläkerahasto haluaa sijoitustoimintansa kautta edistää vastuullista yritystoimintaa ja vastuullisesti toimivien yritysten menestymistä. Seuraavat toimintatavat kuvaavat eläkerahaston näkemystä vastuullisesta yritystoiminnasta:

Lakien ja kansainvälisten normien noudattaminen on vastuullisen yritystoiminnan minimivaatimus. Kirkon eläkerahasto suosittelee, että yritykset sitoutuvat *YK:n Global Compact* –aloitteeseen, noudattavat *OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille (OECD Guidelines for multinational enterprises)* ja *YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita (UN Guiding Principles on Business and Human Rights)*. Vastuullisesti toimivat edelläkävijäyritykset ylittävät normien ja lakien vaatimukset ja luovat pohjaa tulevalle sääntelylle.

Positiivinen vaikutus. Vastuulliset yritykset huomioivat luonnonvarojen käytössä tulevien sukupolvien tarpeita ja oikeuksia, sekä minimoivat tietoisesti toimintansa haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Edelläkävijäyritykset valjastavat markkinavoimat luodakseen ratkaisuja kestäväen kehityksen haasteisiin.

Sidosryhmälähtöinen ajattelutapa. Vastuullisesti toimivan yrityksen odotetaan ottavan toiminnassaan ja sen kehittämisessä huomioon sidosryhmien odotukset. Vastuullisen liiketoiminnan lähtökohtana on näkemys siitä, että yrityksellä on yhteiskunnassa muitakin tehtäviä ja velvoitteita kuin tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Sidosryhmälähtöisessä johtamisessa otetaan huomioon omistajien etujen lisäksi muiden yrityksen sidosryhmien näkökulma, minkä uskotaan olevan hyödyllistä pitkällä tähtäimellä myös osakkeenomistajille. Osana sidosryhmälähtöistä ajattelutapaa tulee huomioida kaksoisolennaisuuden periaate (double materiality). Periaatteen mukaan yritykset arvioivat kestävyysasioiden vaikutusta omaan toimintaansa. Tässä tarkastelussa pohditaan esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksia yrityksen tulokseen ja toimintaan (outside-in). Lisäksi yrityksen tulee tarkastella oman toimintansa positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan (inside-out). Yritys on vastuussa myös yhteistyökumppaneidensa kuten alihankkijaverkoston toimenpiteistä.

Johdon sitoutuminen. Vastuullisessa liiketoiminnassa on kyse strategiasta, jossa vastuullisuus sisällytetään yrityksen johtamisjärjestelmään ja sitä kautta toimintaohjeisiin, toimenkuviin ja tulohajautukseen sekä palkitsemisjärjestelyihin. Hallituksen ja ylimmän johdon sitoutuminen on edellytyksenä sille, että vastuullisuus läpäisee koko organisaation. Koulutuksella ja sisäisellä viestinnällä varmistetaan, että koko henkilöstö tietää ja tunnistaa vastuullisuuden vaatimukset yrityksessä ja omassa työssään.

Ilmastonmuutos. Ilmastonmuutos on globaali muutosilmiö, joka vaikuttaa kaikkiin yhteiskuntiin ja yrityksiin. Ilmastonmuutoksen hidastamiseksi yritysten tulee vähentää kasvihuonekaasujen tuottamista ilmakehään. Vastuullinen yritys valmistautuu ennakoivasti ilmastonmuutoksen tuomiin riskeihin ja mahdollisuuksiin ja liittää tämän työskentelyn osaksi strategiaansa. Eläkerahasto kannustaa yrityksiä luomaan tieteisiin perustuvia päästövähennystavoitteita (Science Based targets, SBT) sekä hiilineutraaliustavoitteita Pariisin ilmastopimuksen mukaisesti.

Luonnon monimuotoisuus. Luontokadon kiihtyminen ja lajien katoaminen on ilmastonmuutoksen ohella globaali muutosilmiö, jolla on peruuttamattomia vaikutuksia yhteiskuntiin ja yrityksiin. Luontokato on riski yritysten liiketoiminnalle, sillä kaikki liiketoiminta on joko suorasti tai epäsuorasti riippuvaista luonnosta. Vastuullinen yritys on tietoinen oman toimintansa vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen, ottaa tämän huomioon riskienhallinnassa ja liittää osaksi strategiatyöskentelyään.

Ihmisoikeudet. Ihmisoikeudet ovat jokaiselle ihmiskunnan jäsenelle yhtäläisesti kuuluvia oikeuksia. Niiden tarkoituksena on taata kaikille ihmisarvoinen elämä. Ihmisoikeudet on määritelty kansainvälisillä sopimuksilla. Jokaisella yksilöllä on oikeus vapauteen, ihmisarvoon ja rauhaan. Vastuullinen yritys ottaa ihmisoikeudet huomioon niin omassa toiminnassaan kuin alihankintaketjuissaan.

Verovastuullisuus. Vastuullisesti toimiva yritys noudattaa verosuunnittelussaan lakia ja myös sen tavoitetta. Kirkon eläkerahasto pitää tärkeänä, että veronmaksu kuvastaa yrityksen taloudellista toimintaa ja veroja maksetaan eri toimintamaissa niissä tapahtuvan tosiasiallisen aktiviteetin mukaisesti. Kannustamme yrityksiä raportoimaan veropolitiikastaan ja veronjalanjäljestään.

Avoin viestintä. Yrityksen vastuullisuus on uskottavaa, jos yritys pystyy osoittamaan, että vastuullisuuden vaatimukset ovat johtaneet todellisiin strategisiin muutoksiin. Sanat täydentävät tekoja: avoimuus ja sidosryhmien tarpeet huomioiva viestintä rakentaa luottamusta. Yritys, joka osoittaa pitävänsä kiinni arvoistaan, korjaavansa toimintatapojaan tarpeen mukaan ja ennakoivansa huolellisesti yhteiskuntaan, ympäristöön ja poliittisiin oloihin liittyviä riskejä, osoittaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Raportointi. Vastuullisuusraportointi on maailmanlaajuisesti murrosvaiheessa. Sijoituskohteena olevilta yrityksiltä vaaditaan aiempaa enemmän tietoja yritystoiminnan vaikutuksista, tavoitteista ja kunnianhimon tasosta. Lisäksi varainhoitajilta vaaditaan aiempaa laajempaa avoimuutta sijoitustuotteidensa vastuullisuudesta. Euroopassa EU:n kestävän rahoituksen sääntely sekä tiedonantovelvoite (SFDR) ovat asettaneet varainhoitajille uusia vaatimuksia. Sääntelyn myötä eläkerahasto saa varainhoitajilta yhä parempaa raportointia sijoitusten kestävyiden osalta.

Kirkon eläkerahasto seuraa raportointilainsäädännön kehitystä ja kannustaa yrityksiä avoimuuteen ja selkeyteen raportoinnissa. Lisäksi eläkerahasto kannustaa yrityksiä raportoimaan ilmastokysymyksistä TCFD¹:n ja luonnon monimuotoisuuskysymyksistä TNFD²:n raportointikehikkojen mukaan.

¹ TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures)-raportointikehikko esittää suosituksia ilmastoon liittyvien taloudellisten riskien ja mahdollisuuksien raportoimisesta. Raportoinnissa neljä aihealuetta: hallinnointi, strategia, riskienhallinta sekä mittaaminen ja tavoitteet. Lokakuussa 2023 ISSB on ottanut haltuunsa TCFD:n monitoroimisen ja kehittämisen jatkossa. Nimi muuttuu vuonna 2024 TCFD:stä ISSB S2:si.

² TNFD (Task Force on Nature-related Financial Disclosures)-raportointikehikko esittää suosituksia biodiversiteettiin liittyvien taloudellisten riskien ja mahdollisuuksien raportoimisesta. Raportoinnissa neljä aihealuetta: hallinnointi, strategia, riskien- ja vaikuttavuudenhallinta sekä mittaaminen ja tavoitteet.

5 Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Kirkon eläkerahasto soveltaa useita eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ja yhdistelee niitä eri tavoin. Vastuullisen sijoittamisen eri lähestymistavat eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan ne lähestyvät aihetta eri näkökulmista. Eläkerahaston tapauksessa lähestymistapojen käyttö riippuu omaisuuslajista sekä siitä onko kyseessä suora vai epäsuora sijoitus. Eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ovat vastuullisuusanalyysi, aktiivinen omistajuus sekä vaikuttavuussijoittaminen.

	VASTUULLISUUSANALYYSI				AKTIIVINEN OMISTAJUUS		VAIKUTTAVUUS-SIJOITTAMINEN
	Normi-Tarkastelu	ESG-Integrointi	Kestävän Kehityksen teema	Pois-sulkeminen	Vaikuttamis-Keskustelut	Yhtiökokous-Osallistuminen	Vaikuttavuus-sijoittaminen
Suorat Osakesijoitukset	●	●		●	●	●	●
Osakerahastot	●	●	●	●	●	●	●
Korkorahastot	●	●	●	●	●		●
Vaihtoehtoiset sijoitukset		●	●	●	●		●

Kuva: Yhteenveto eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista ja niiden käytöstä eri omaisuusluokissa. Merkintä tarkoittaa, että lähestymistapa on käytössä kyseisessä omaisuusluokassa. Lähestymistavan käyttö ja muoto vaihtelevat rahastoittain.

5.1 Vastuullisuusanalyysi

Vastuullisuusanalyysissä arvioidaan sijoituskohteiden vastuullisuutta eri ESG-kriteerien mukaan ja yrityksiä voidaan tämän tiedon perusteella suosia tai välttää. Vastuullisuusanalyysin työskentelytavat ja menetelmät vaihtelevat rahastokohtaisesti. Seuraavaksi on listattu esimerkkejä eri menetelmistä:

Normiperusteinen tarkastelu. Sijoittaja arvioi yritysten vastuullisuutta YK:n ja OECD:n kansainvälisten normien noudattamisen kautta. Normit käsittävät muun muassa YK:n sopimukset ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruptiosta ja ympäristön suojelusta. Eläkerahasto tarkastelee salkkuaan säännöllisesti normiperusteisesti. Mikäli tässä seurannassa löytyy rikkomustapauksia, ryhdytään vaikuttamistoimenpiteisiin.

ESG-integrointi. Sijoittaja sisällyttää ESG-asiat sijoitusanalyysiin rinnakkain perinteisten taloudellisten mittareiden kanssa. Eläkerahasto suosii varainhoitajia, jotka aktiivisesti seuraavat yritysten ESG-asioita osana sijoitustoimintaa ja osoittavat toimintatavoillaan olevansa edelläkävijöitä.

Temaattinen sijoittaminen. Sijoittaja suosii tietyn toimialan yrityksiä tai kestävästä kehityksestä tukevia tuotteita tai palveluita tarjoavia yrityksiä. Eläkerahaston käyttämiä teemoja ovat mm. ilmastonmuutos, metsä, uusiutuvat energiamuodot ja yhteiskunnan demograafisen kehityksen tuomat muutokset.

Yritysten poissulkeminen. Sijoittaja poistaa sijoitusuniversumista kiistanalaisiksi tai epäeettisiksi määriteltyjä tuotteita ja palveluita valmistavia yrityksiä. Eläkerahasto välttää suoria sijoituksia alkoholia, tupakkaa, kannabista ja aseita valmistaviin yrityksiin sekä uhkapeleihin, aikuisviihteeseen ja fossiilisiin polttoaineisiin keskittyviin yrityksiin.

5.2 Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen

Vaikuttamistoiminnan avulla Kirkon eläkerahasto haluaa paitsi kantaa vastuunsa omistajana edistämällä yritysten vastuullista toimintaa, myös varmistaa sijoituskohteidensa kestäväää arvonkehitystä pidemmällä aikavälillä. Jotta tämä olisi mahdollista, sijoituskohteina olevien yritysten on toimittava pitkäjänteisesti ja hallittava riskit omistajien edun mukaisesti.

Eläkerahaston lähtökohtana on keskustella yritysten kanssa toimintatapojen muuttamiseksi. Arvopapereista luopuminen johtaa harvemmin muutoksiin yritysten toiminnassa ja silloin myös luovutaan kaikista omistajuuden oikeuksista. Tuloksettoman vaikuttamiskeskustelun jälkeen voidaan harkita omistuksesta luopumista.

Eläkerahasto tekee sekä *suoraa* että *epäsuoraa* vaikuttamista. Suorassa vaikuttamisessa eläkerahasto osallistuu yhtiökokouksiin ja keskustelee yritysten kanssa. Epäsuorassa vaikuttamisessa varainhoitaja tai konsultti käy keskustelua yritysten kanssa ja osallistuu yhtiökokouksiin eläkerahaston puolesta. Suora vaikuttaminen keskittyy kotimaisiin yrityksiin, koska läheisyyden takia keskusteluyhteyden luominen on helpompaa. Kansainvälisellä tasolla eläkerahasto käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

Suora vaikuttaminen

Kirkon eläkerahaston edustaja voi käyttää äänestysoikeutta yritysten yhtiökokouksissa tai keskustella suoraan yritysedustajien kanssa yritystapaamisissa tai -seminaareissa.

Yhtiökokousosallistuminen. Eläkerahasto osallistuu kotimaisten pörssiyritysten yhtiökokouksiin yhteistyössä suorien osakesijoitusten mandaattien varainhoitajien kanssa. Eläkerahasto neuvottelee vuosittain varainhoitajien kanssa tulevasta yhtiökokouskaudesta ja siihen liittyvistä teemoista. Eläkerahasto on laatinut erilliset toimintaohjeet yhtiökokousedustajalle. Yhtiökokouskauden päätyttyä raportoidaan yhteenveto yhtiökokouskaudesta.

Kirkon eläkerahasto päivitti omistajanohjauksen periaatteensa lokakuussa 2022. Kyseinen dokumentti perustuu *OECD:n omistajaohjauksen periaatteille - OECD Principles of Corporate Governance (2015)*. Lisäksi eläkerahasto kannattaa 19.9.2019 hyväksyttyä Arvopaperimarkkinayhdistyksen ylläpitämää pörssiyrityksille laadittua Hallinnointikoodia ja suosittelee sen periaatteiden noudattamista soveltuvin osin myös ei-listatuille yhtiöille.

Yritystapaamiset. Henkilökohtaiset tapaamiset yrityksen johdon tai muiden edustajien kanssa antavat hyvät edellytykset vuoropuheluun, joka ei ole mahdollinen yhtiökokouksissa. Eläkerahasto voi osallistua tapaamisiin yhdessä konsultin, varainhoitajan tai muiden omistajien kanssa. Vuoropuhelua voidaan myös käydä yritysten kanssa osana muita tilaisuuksia.

Epäsuora vaikuttaminen

Kirkon eläkerahaston epäsuoraan vaikuttamiseen kuuluvat kansainvälisten vaikuttamistapausten valitseminen, ennakoiva temavaikuttaminen sekä sijoittaja-aloitteisiin osallistuminen.

Kansainvälisten vaikuttamistapausten valinta. Eläkerahasto seuloa kaikki osake- ja korkosijoituksensa kahdesti vuodessa, jotta saadaan ajantasainen kokonaiskuva sijoitussalkun sisällöstä. Ulkopuolisen seurlonta- ja vaikuttamispalvelun avulla eläkerahasto pystyy tunnistamaan sijoitussalkun kansainväliset sopimusrikkomustapaukset, jotka koskevat YK:n sopimuksia ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruption ja lahjonnan vastaisesta toiminnasta sekä ympäristön suojelusta.

Seurontatulokset toimivat epäsuoran vaikuttamistoiminnan lähtökohtana. Eläkerahasto osallistuu seuronta- ja vaikuttamispalveluntarjoajan välityksellä vaikuttamiskeskusteluihin vakavimpien normirikkomustapausten kanssa. Vaikuttamiskeskusteluja on useita kymmeniä vuoden aikana ja niihin osallistuu myös muita sijoittajia. Vuoropuhelun vaikuttavuus paranee sijoittajamäärän ja omistusosuuden lisääntyessä. Ulkopuolisen vaikuttamispalvelun käyttäminen on pienillä resursseilla toimivalle sijoittajalle kustannustehokas tapa käydä keskustelua kansainvälisten yritysten kanssa.

Vuoropuhelu yritysten kanssa tapahtuu kirjeiden sekä sähköisten- ja fyysisten tapaamisten välityksellä. Vaikuttamiskeskustelun suunnitteluvaiheessa seuronta- ja vaikuttamispalveluntarjoaja laatii listan toimenpiteistä, joita yrityksen tulisi suorittaa toimintansa puutteiden korjaamiseksi ja uusien ongelmien välttämiseksi. Toteutuneita toimenpiteitä käytetään vaikuttamiskeskustelussa edistymisen merkinä. Yritys poistuu seurantalialta ja vaikuttamiskeskustelu päättyy, kun kaikki toimenpiteet ovat suoritettu.

Vaikuttamistoiminta vaatii johdonmukaisuutta ja kärsivällisyyttä. Kaikki tapaukset ovat erilaisia, ja positiivisten tulosten saavuttaminen voi kestää jopa vuosia. Joskus vaikuttamisyrittämisellä ei pystytä muuttamaan yrityksen toimintaa ja silloin voi tulla kyseeseen luopua sijoituksesta kokonaan. Kirkon eläkerahasto sijoittaa kansainvälisille markkinoille sijoitusrahastojen kautta, eikä yksittäisestä arvopaperista luopuminen ole aina mahdollista. Siksi seurontatulokset ja niiden käsittely ovat pysyvä osa varainhoitajatapeamia.

Ennakoiva teemavaikuttaminen. Eläkerahasto osallistuu ennakoivaan vaikuttamistoimintaan, jossa yrityksiin pyritään vaikuttamaan rakentavalla tavalla, tulevaisuuden vastuullisuushaasteita ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteita huomioiden. Vaikuttamistoimintaa voidaan tehdä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa sekä sijoittaja-aloitteiden kautta. Vaikuttamistoimintaan valitaan erityisiä vastuullisuusteemoja, joiden piirissä pyritään kehittämään yritysten toimintatapoja. Esimerkkinä voidaan mainita luontokatoon ja puhtaan veden saatavuuteen liittyvät teemat. Teemavaikuttamiskeskustelut kestävät yleensä useita vuosia ja niihin osallistuu useita instituutiosijoittajia.

Sijoittaja-aloitteisiin osallistuminen. Sijoittaja-aloitteessa joukko sijoittajia yhdistää voimavaransa yhteisen viestin esiintuomiseksi. Sijoittaja-aloitteeseen voi osallistua suuri määrä omistajia, ja sen tarkoitus on mahdollisimman laajalla ja vaikutusvaltaisella omistajapohjalla saada yrityksen johto muuttamaan yrityksen toimintatapoja.

Kansainvälisten sijoittaja-aloitteiden kautta eläkerahasto on esimerkiksi mukana vaikuttamassa suurimpiin päästöjä- ja luontokatoa aiheuttaviin yrityksiin. Eläkerahasto on vuodesta 2007 lähtien tukenut CDP:n aloitetta *CDP Carbon Action*, ja vuodesta 2017 *Climate Action 100*-aloitetta. Vuonna 2023 eläkerahasto liittyi *Nature Action 100*-aloitteen tukijoihin. Näiden aloitteiden kautta eläkerahasto on mukana kehittämässä yritysten ilmastonmuutos- ja biodiversiteettityöskentelyä. Aloitteet tähtäävät laadukkaampaan yritysvastuuraportointiin ja siihen liittyvien tavoitteiden asettamiseen. Aloitteiden tarkoitus on lisäksi ohjeistaa yrityksiä luonnonvarojen ja energian kestävämpään käyttöön sekä informoida kasvihuonekaasupäästöjen ilmastovaikutuksista.

Sijoittaja-aloitteiden teemat, kestot ja resurssivaatimukset vaihtelevat. Aloitteet voivat koskea yritysten vastuullisuutta yleisellä tasolla, kuten kansainvälisten sopimusten ja normien noudattaminen. Aloitteet voivat myös keskittyä pienempään yritysjoukkoon, yksittäiseen yritystapaukseen tai teemaan, jossa halutaan muuttaa yrityksen nykyistä toimintatapaa vastuullisempaan suuntaan. Osallistuminen on yleensä ilmaista, mutta se edellyttää sijoittajalta tietyn työpanoksen. Sijoittaja-aloitteiden tuloksia voidaan mitata esimerkiksi kohdeyritysten vastausprosentilla tai mittaamalla yritysten suorittamat toimenpiteet eri suositusten kohdalla.

Eläkerahaston tavoite on vuosittain osallistua 2–4 aloitteeseen omien resurssien puitteissa.

5.3 Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittamisella (englanniksi impact investing) tarkoitetaan sijoituksia yrityksiin, organisaatioihin tai rahastoihin, joiden tarkoituksena on tehdä mitattavissa olevaa sosiaalista tai ympäristöllistä vaikutusta sijoitustuottojen rinnalla. Vaikuttavuussijoittamisen muotoja löytyy kaikista omaisuuslajeista. Vaikuttavuussijoittamiseen liittyviä sijoitusmuotoja Kirkon eläkerahastossa ovat esimerkiksi erilaiset mikrolainat, vihreät joukkovelkakirjalainat, uusiutuvan infrastruktuurin sijoitukset sekä metsäsijoitukset. Näissä sijoituskohteissa eläkerahasto seuraa aktiivisesti vaikuttavuuden mittareita. Esimerkiksi metsäsijoitusten osalta voidaan nähdä, kuinka paljon hiilidioksidia metsä sitoo ja miten luku on kehittynyt yli ajan. Eläkerahasto seuraa aktiivisesti vaikuttavuussijoittamista ja sen eri muotojen kehitystä.

6 Varainhoitajan valinta ja seuranta

Varainhoitajan valintaprosessi on vastuullisen sijoittamisen kannalta kriittinen vaihe. Vastuullisuusasiat ja siihen liittyvät vaatimukset tulee arvioida perusteellisesti juuri yhteistyökumppanin valintavaiheessa.

Eläkerahasto liittää vastuullisen sijoittamisen ohjeensa kaikkiin tarjouspyyntöihin, jotta tarjouskilpailuun osallistuvat varainhoitajat ymmärtävät eläkerahaston odotukset suhteessa tarjottuun sijoitusstrategiaan. Eläkerahasto pyrkii omalta osaltaan selvittämään varainhoitajan vastuullisen sijoitusfilosofian ja voidaanko tarjottava tuote hyväksyä osaksi eläkerahaston sijoitussalkkua.

Eläkerahasto arvioi ja seuraa varainhoitajien vastuullisen sijoittamisen valmiutta seuraavilla osa-alueilla:

1. Varainhoitajan ESG-profiili

Vastuullinen sijoittaja hoitaa myös omat yritys vastuusasiat hyvin. Eläkerahasto edellyttää varainhoitajiltaan vastuullista ympäristö- ja henkilöstöpolitiikkaa sekä hyvää hallintotapaa. Tarjouspyyntövaiheessa ja vuosittaisissa ESG-kyselyissä on erillinen osio, jossa arvioidaan varainhoitajan omaa vastuullisuutta.

2. Periaatteet ja sisäiset prosessit

Eläkerahasto selvittää millä tavalla vastuullinen sijoitustoiminta soveltuu varainhoitajan sijoitusfilosofiaan. Lainsäädännön myötä vastuullisen sijoittamisen ohjeistus, omistajaohjauspolitiikka ja kestävyysriskien huomioiminen sijoitustoiminnassa ovat muuttuneet pakollisiksi julkaisuiksi. Ilmastostrategia, luonnon monimuotoisuuden huomioimisen tiekartta ja ihmisoikeusperiaatteet ovat osoituksia korkeammasta kunnianhimon tasosta, ja joita eläkerahasto mielellään näkee valitsemillaan varainhoitajilla. Eläkerahastoa kiinnostaa myös, miten ohjeistuksen noudattamista seurataan organisaatiossa ja kenen vastuulla sen toteuttaminen on. Ulkoisen arvioijan tekemä tarkastus sijoitustoiminnan vastuullisuusasioiden huomioimisesta antaa varmuuden, että asioita tehdään kuten niistä viestitään.

Sitoutunut varainhoitaja viestii vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoistaan niin henkilöstölle, asiakkaille kuin yhteistyökumppaneille ja muille sidosryhmille. Aktiiviset varainhoitajat osallistuvat myös resurssien puitteissa eri vastuullisen sijoittamisen aloitteisiin tai foorumeihin, joissa verkostoidutaan ja haetaan uusia sijoitusideoita.

3. Resurssit ja osaaminen

Eläkerahastoa kiinnostaa erityisesti, miten sijoitustiimin tehtäväjako toimii ESG-analyysin suhteen, millä tasolla tämä osaaminen on ja millä tavalla sitä kehitetään. Moni varainhoitaja käyttää ulkopuolisia ESG-palveluntarjoajia, ja eläkerahasto selvittää, miten ESG-tietoja käytetään osana sijoitustoimintaa. Eläkerahaston tavoite on, että vastuullisuusnäkökulmat toimivat lähtökohtana kaikissa sijoitusanalyysissä eikä pelkästään erillisenä arviointivaiheena. Salkunhoitajilla ja analyytikoilla tulee olla oma näkemys eri toimialojen ja yritysten keskeisimmistä vastuullisuusnäkökulmista – ja varainhoitajan tulee kannustaa henkilöstöään sisällyttämään ESG-asioita sijoitusanalyysiin. Vastuullisuuden nostaminen osaksi palkitsemista osoittaa organisaation sitoutumista vastuullisuuden jatkuvaan kehittämiseen.

4. ESG-integrointi

Eläkerahasto pyrkii selvittämään, mitkä ESG-asiat ovat relevantteja varainhoitajan sijoitusanalyysissä. Seuraava askel on selvittää, millä tavalla ESG-asiat liitetään sijoituspäätöksentekoon ja miten tämä on vaikuttanut varainhoitajan sijoitusperformanssiin. Yksi keino selvittää asiaa on pyytää varainhoitajalta konkreettisia esimerkkejä ESG-asioiden vaikutuksista yksittäisiin sijoituspäätöksiin, niin yritys- kuin toimialakohtaisesti.

5. Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen

Eläkerahasto pyrkii ymmärtämään varainhoitajan omistajaohjauspolitiikan sisältöä sekä käytännön toteutumista. Pyytämällä yksityiskohtaisempia esimerkkejä käydyistä ESG-keskusteluista ja muista vaikuttamisprosesseista eläkerahasto selvittää, miten varainhoitaja yhdistää vaikuttamistoimintansa sijoituspäätöksentekoon. Eläkerahasto suosii varainhoitajia, jotka hyödyntävät omistajaoikeuksiaan ja tuovat ESG-asiat johdonmukaisesti esiin yritystapaamisissa. Tule huomioida, että aktiiviset omistajakäytännöt kuten yhtiökokousosallistuminen vaativat paljon resursseja ja ovat omaisuuslajikohtaisia.

6. Raportointi ja yhteydenpito

Eläkerahasto selvittää, millä tavalla ja kuinka usein varainhoitaja raportoi vastuulliseen sijoittamiseen liittyvästä toiminnastaan ja sen tuloksista. Eläkerahasto seuraa myös varainhoitajien raportointia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta ja painottaa sijoitustoiminnan ESG-vaikutusten mittaamista. Kestävän rahoituksen lainsäädännön tultua voimaan vastuullisuusraportointi on muuttunut pakolliseksi finanssialan toimijoille. Raportointi, jossa vastuullisuusasioita avataan yksityiskohtaisemmin ja tarkemmin kuin mitä sääntely vaatii, on eläkerahaston kannalta hyvä tapa osoittaa vastuullisuusasioiden tärkeyttä sijoitustoiminnassa.

Eläkerahasto avaa kaikki osake- ja korkosijoitustensa sisällöt kaksi kertaa vuodessa vastuullisuusseulontaa varten, joten sijoitusrahastojen omistuslistat tulee saada käyttöön tarvittaessa. Eläkerahasto odottaa myös aktiivista toimintaa ja perusteluja kaikilta varainhoitajiltaan, mikäli sijoitussalkussa esimerkiksi havaitaan eläkerahaston sijoitusperiaatteiden kanssa ristiriidassa olevia sijoituskohteita.

Eläkerahasto seuraa kaikissa omaisuusluokissa sijoitusrahastojensa vastuullisen sijoitustoiminnan kehittymistä vuosittaisen ESG-kyselyn avulla. Eläkerahasto jakaa kyselytulokset varainhoitajiensa kanssa, antaa palautetta ja keskustelee tarvittaessa heidän vastuullisen sijoitustoiminnan kehitystavoitteistaan.

7 Vastuullinen sijoittaminen käytännössä

Kirkon eläkerahasto ottaa vastuullisuusnäkökulmat huomioon kaikissa omaisuuslajeissa. Jokaisessa omaisuuslajissa löytyy erilaisia tapoja ja mahdollisuuksia sisällyttää ESG-asiat osaksi sijoitustoimintaa.

Vastuullisuuskysymykset otetaan eläkerahaston sijoitustoiminnassa huomioon osana sijoituspäätöksiä. Usein paras hetki vaikuttaa varainhoitajan ja asianomaisen sijoitusrahaston toimintaperiaatteisiin on sijoitusvaihe ja siihen liittyvät neuvottelut. Sijoitusvaiheessa on myös tärkeä tunnistaa sijoituskohteen oikeudellinen muoto ja rekisteröintipaikka. Esimerkiksi varainhoitajan verovastuullisuutta arvioidaan selvittämällä, onko rahaston rekisteröintivaltio sitoutunut liittymään OECD:n automaattista verotietojen vaihtoa koskevaan sopimukseen (AEOI).

Sijoitusvaiheen jälkeen eläkerahasto pyrkii jatkuvasti edistämään varainhoitajien tietämystä ja taitoa kysymällä ja keskustelemalla heidän vastuullisuuskäytännöstään tapaamisten yhteydessä. Eläkerahaston vuosittainen ESG-kysely toimii seuranta- ja palautetyökaluna ja se kattaa sijoitukset kaikissa omaisuuslajeissa. Mikäli varainhoitaja tai sijoitusrahasto ei täytä eläkerahaston asettamia vastuullisuusvaatimuksia tai vastuullisuustyöskentelyyn liittyy avoimia kysymyksiä, sijoitusyksikkö aloittaa vaikuttamiskeskustelun varainhoitajan kanssa.

7.1 Osakesijoitukset

Eläkerahaston osakesalkkuun kuuluu sekä suoria osakesijoituksia että rahastosijoituksia.

Suorat osakesijoitukset. Kirkon eläkerahasto omistaa suoria suomalaisia ja eurooppalaisia osakkeita täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksien kautta. Täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimus tarkoittaa, että osakerekisterissä Kirkon eläkerahasto on omistajana, mutta mandaatin hoitaja on valtuutettu tekemään sijoituspäätökset eläkerahaston puolesta. Sopimuksessa määritetään sijoitustoiminnan rajoitukset – mukaan lukien kriteerit vastuulliseen sijoittamiseen liittyen - ja varainhoitajan tulee hoitaa eläkerahaston sijoituksia sopimuksen mukaisesti. Sopimuksessa varainhoitaja sitoutuu huomiomaan ESG-asiat sijoituspäätöksenteossa, toimimaan aktiivisena omistajana sekä raportoimaan toiminnastaan.

Eläkerahasto osallistuu kotimaisten pörssiyhtiöiden yhtiökokouksiin yhteistyössä varainhoitajiensa kanssa. Eurooppalaisten pörssiyhtiöiden yhtiökokouksiin eläkerahasto osallistuu ulkopuolisen proxy voting-palveluntarjoajan kautta.

Epäsuorat osakesijoitukset. Täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimusten lisäksi eläkerahastolla on eri maantieteellisille alueille sijoitettavia osakerahastoja. Eläkerahasto valitsee varainhoitajia, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen allekirjoittamalla PRI-periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitusperiaatteet. Tällaiset varainhoitajat ottavat ESG-asiat johdonmukaisesti mukaan sijoitusanalyysiin eri menetelmin, hyödyntävät omistajaoikeuksiaan yhtiökokouksissa ja keskustelevat yritysten kanssa vastuullisista toimintatavoista. Eläkerahasto tekee myös normipohjaisen vastuullisuustarkastelun kaikista osakesijoituksista kahdesti vuodessa ja pyrkii tätä kautta vaikuttamaan aktiivisesti varainhoitajiin.

Osakeindeksisijoitukset. Taktisen allokaation toteuttamiseksi eläkerahasto käyttää passiivisia sijoitusmuotoja kuten osakeindeksirahastoja. Osakeindeksirahastot tarjoavat likvidin ja kustannustehokkaan tavan osallistua eri osakemarkkinoille. Niiden avulla voidaan sujuvasti vaihtaa eri markkina-alueiden painoa osakesalkussa. Indeksirahastojen tarkoitus on hakea markkinakohtaista painotusta, eikä arvioida yksittäisiä yrityksiä.

Eläkerahaston osakeindeksirahastoista vastaavat varainhoitajat noudattavat laajasti vastuullisuuskriteerejä. Kaikki indeksirahastot käyttävät vastuullisuusseulontaa. Sijoituksia ei tehdä yrityksiin, jotka rikkovat kansainvälisiä normeja ihmisoikeuksista, työoikeuksista, korruptiosta ja ympäristöstä. Lisäksi sijoituksia ei tehdä yrityksiin, jotka tuottavat tupakkaa, alkoholia, kannabista, aseita tai jotka tarjoavat uhkapeli- tai aikuisviihde-toimintaa. Sijoituksia ei myöskään tehdä fossiilisia polttoaineita (hiili, öljy ja maakaasu) louhiviin yrityksiin tai öljyhiekkaan. Myös suuria fossiilisten polttoaineiden varantoja omistavat yhtiöt ovat poissuljettuja. Kaikilla indeksirahastoilla on määritelty ilmastotavoite. Lisäksi kaikki indeksirahastot käyttävät aktiivisesti äänioikeuttaan yhtiökokouksissa ja käyvät aktiivista vuoropuhelua sijoituskohteena olevien yritysten kanssa.

7.2 Korkosijoitukset

Eläkerahaston korkosijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta.

Valtionlainat. Eläkerahasto suosii varainhoitajia, jotka arvioivat kohdevaltioiden vastuullisuuskäytäntöjä. Eryteisesti kehittyvien maiden valtionlainoihin sijoittavien varainhoitajien tulee huomioida, miten valtiot noudattavat kansainvälisiä ihmisoikeus-, ympäristö- ja muita kestävään kehitykseen liittyviä sopimuksia ja suosituksia. Kehittyvien maiden valtionlainojen osalta varainhoitajat seuraavat jatkuvasti valtioiden kehitystä ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintotekijöiden näkökulmasta ja käyvät aktiivista keskustelua maiden päättäjien kanssa näiden asioiden osalta. Varainhoitajat ylläpitävät myös tyypillisesti omaa sijoituskelpoisten maiden luokittelujärjestelmää, jossa ESG-tekijät ovat tärkeässä roolissa.

Yrityslainat. Eläkerahasto valitsee varainhoitajia, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen allekirjoittamalla PRI-periaatteet ja laatimalla omat vastuulliset sijoitusperiaatteet. Tällaiset varainhoitajat ottavat ESG-asiat johdonmukaisesti mukaan sijoitusanalyysiin ja keskustelevat yritysten kanssa vastuullisista toimintatavoista. Eläkerahasto suosii yrityslainasijoittamisessa rahastoja, jotka allokoivat osuuden pääomastaan vihreisiin ja vastuullisiin joukkovelkakirjalainoihin, ja myös seuraa näiden osuutta korkosalkusta.

Eläkerahasto tekee normipohjaisen vastuullisuustarkastelun kaikista korkosijoituksista kahdesti vuodessa ja osallistuu vaikuttamistoimintaan.

7.3 Epälikvidit sijoitukset

Eläkerahaston epälikvideihin sijoituksiin kuuluvat kiinteistö- ja metsäsijoitukset, pääomasijoitukset, infrastruktuurisijoitukset, vaihtoehtoiset korkosijoitukset sekä absoluuttisen tuoton sijoitukset.

Kiinteistö- ja metsäsijoitukset. Kirkon eläkerahasto on pitkäaikainen kiinteistösijoittaja, joka noudattaa omassa toiminnassaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja edellyttää yhteistyökumppaneiltaan vastuullisia ja yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä toimintatapoja.

Vastuullisessa kiinteistösijoittamisessa korostuu ympäristönäkökulma, koska kiinteistöillä ja rakentamisella on merkittävä yhteys energian ja luonnonvarojen kulutukseen, päästöihin ja sitä kautta ilmastonmuutokseen. Rakennusala on myös positiivinen, työllistävä vaikutus, ja kiinteistöjen kunto vaikuttavaa suoraan vuokralaisiin ja lähiympäristön viihtyisyyteen. Kirkon eläkerahasto huomioi vastuullisuuskäytännöt sekä suorissa kiinteistösijoituksissaan että kiinteistörahastosijoituksissaan.

Suorissa kiinteistösijoituksissa eläkerahasto huomioi vastuullisuutta muun muassa pitämällä hyvää huolta kiinteistökannastaan ja kehittämällä kiinteistöjään ympäristövastuullisesti. Eläkerahasto seuraa jatkuvasti omistuksessaan olevien kiinteistöjen sähkön, veden ja energian kulutusta. Kiinteistöjen käytönaikaisia

ympäristövaikutuksia hallitaan jatkuvan kulutusseurannan lisäksi muun muassa kehittämällä jätehuoltoa ja kierrätystä. Kiinteistöissä huomioidaan erityisesti energiatehokkuus, kestävä kehitys ja ekologisuus. Lisäksi huomiota kiinnitetään kiinteistöjen koko elinkaaren vastuullisuuteen, aliurakoitsijoiden työvelvoitteiden huolehtimiseen ja työsuojeluun. Kiinteistöjen energia-asiat huomioidaan erityisesti peruskorjausten yhteydessä. Uuden kiinteistön hankinnan yhteydessä kestävä kehityksen ratkaisut ovat keskiössä.

Vastuulliseen kiinteistösijoittamiseen kuuluu paljon vuorovaikuttamista: kiinteistöalan yhteistyökumppaneita kannustetaan vastuulliseen toimintaan ja kiinteistöyhtiöiden toimitusjohtajia kannustetaan vastuullisuuden huomioimiseen osana kiinteistöjen hallitustyöskentelyä. Eläkerahasto huomioi vastuullisuusasiat vuokrasopimuksissa ja seuraa vastuullisuuden kehitystä säännöllisissä vuokralaistytyväisyykselyissään.

Kiinteistö- ja metsärahasijoituksissa eläkerahasto valitsee varainhoitajia, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen. Varainhoitajien valinnassa tärkeää on arvioida toimijan vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja toimintatapoja. Lisäksi varainhoitajia kannustetaan allekirjoittamaan PRI-periaatteet. Kiinteistörahaston vastuullisuus varmistetaan rahastosopimuksen liitteisiin lisättyllä ns. side letterillä, jossa hallinnointiyhtiö sitoutuu ottamaan huomioon ESG-kriteerit sijoituspäätöksissä sekä pyrkii sisällyttämään vastuullisuuskriteerit osaksi sijoitusvalintoja ja raportointia. Kiinteistörahastoissa huomioidaan esimerkiksi energiatehokkuutta, uusiutuvan energian käyttöä, julkisen liikenteen ratkaisuja, GRESB-arviointiin³ osallistumista sekä kiinteistöjen sertifikaatteja. Osana jatkuvaa seurantaa eläkerahasto suorittaa vuosittaisen ESG-kyselyn kaikille kiinteistörahastoille. Lisäksi ESG-kysely tehdään kaikille uusille rahastoille sijoitusta tehtäessä.

Metsärahasijoituksissa eläkerahasto huomioi lisäksi luonnon monimuotoisuuden liittyviä kysymyksiä Luonnonvarakeskuksen (Luke) suositusten mukaan.

Pääomasijoitukset. Pääomasijoitukset ovat kiinnostavia vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta: pääomasijoittajalla on omistajan roolissa mahdollisuus vaikuttaa varhaisen vaiheen yritystoimintaan ja sitä kautta kestävä yrityskulttuurin rakentamiseen. Pääomasijoittaja voi myös tukea kotimaansa uusia innovaatioita ja yrittäjyyttä, sekä panostaa uusiutuvaan energiaan ja puhtaaseen teknologiaan.

Kirkon eläkerahaston pääomasijoitukset koostuvat pääomarahastosijoituksista, joissa on eläkerahaston lisäksi useita muita sijoittajia. Osa rahastoista ovat ns. rahastojen rahastoja, jotka sijoittavat toisiin pääomarahastoihin.

Kirkon eläkerahasto on ulkoistanut pääomarahastosijoituksien seurannan ja hallinnoinnin ulkopuoliselle yhteistyökumppanille. Yhteistyökumppani suorittaa uusille pääomarahastoille ESG-kyselyn osana laajempaa sijoitusarviointia. Pääomarahaston vastuullisuus varmistetaan rahastosopimuksen liitteisiin lisättyllä ns. side letterillä, jossa rahastomanageri sitoutuu ottamaan huomioon vastuullisuuskriteerit omassa sijoitustoiminnassaan. Osana jatkuvaa seurantaa eläkerahaston yhteistyökumppani suorittaa vuosittaisen ESG-kyselyn kaikille pääomarahastoille.

Eläkerahasto edellyttää, että pääomarahastojen hallinnointiyhtiöt hoitavat verovelvoitteensa vallitsevien lakien ja asetusten tarkoittamalla tavalla sekä oman toimintansa että määräysvallassaan olevien salkkuyhtiöiden osalta. Eläkerahasto pitää tärkeänä, että hallinnointiyhtiöt ja salkkuyhtiöt maksavat veronsa

³ GRESB on globaali kiinteistöalan yrityksiä, kiinteistösijoitusyhtiöitä ja -rahastoja sekä muita kiinteistösijoittajia palveleva vastuullisuusraportointi- ja arviointityökalu.

sille hallintoalueelle, jossa ne toimivat ja jossa tuloon johtavan taloudellisen toiminnan tai työn katsotaan tapahtuvan.

Infrastruktuurisijoitukset. Infrastruktuurisijoitukset muodostuvat niistä palveluista ja rakenteista, jotka mahdollistavat yhteiskunnan toiminnan. Infrastruktuurin piiriin kuuluvat mm. liikenneverkot, energiahuollon verkostot, jätehuolto, vesihuolto, tietoliikenneverkot, satamat, lentokentät ja terveydenhuollon rakennukset.

Pääpaino eläkerahaston infrastruktuurisijoituksissa on uusiutuvan energian sijoituksissa. Eläkerahaston ilmastostrategian tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku vuoteen 2035 mennessä. Yhtenä työkaluna saavuttaa hiilineutraalius on lisätä ns. vihreitä teemasijoituksia, joihin uusiutuvan energian infrastruktuurisijoitukset kuuluvat.

Epälikvidit korkosijoitukset. Epälikvidit korkosijoitukset tarjoavat perinteisen pankkirahoituksen rinnalle vaihtoehdoisen rahoituskanavan. Epälikvidien korkosijoitusten piiriin kuuluvat esimerkiksi private credit- ja mikrolainarahastot. Eläkerahasto sijoittaa ainoastaan hyvämaineisiin ja vastuullisesti toimiviin rahastoihin. Rahastovalinnassa eläkerahasto edellyttää sijoituskohteilta lähtökohtaisesti ESG-periaatteisiin sitoutumista, vastuullisuusasioiden integrointia sijoituspäätöksiin sekä säännöllistä raportointia sijoittajille. Epälikvideissä korkosijoituksissa varainhoitaja saattaa sisällyttää vastuullisuusmittareita osaksi luottoriskimarginaalin laskentaa, ja mikäli yritys saavuttaa tavoitteet madalletaan marginaalia. Varainhoitaja sitoutuu myös vastaamaan eläkerahaston vuosittaiseen ESG-kyselyyn.

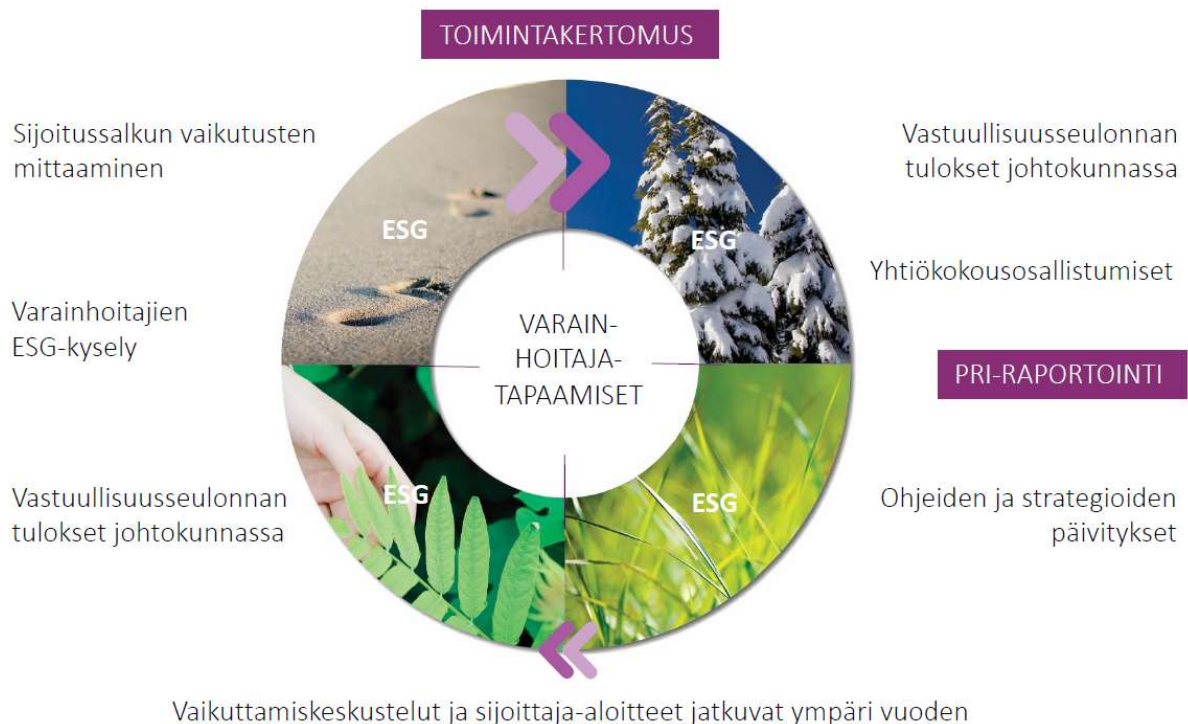
Absoluuttisen tuoton sijoitukset. Absoluuttisen tuoton sijoituksissa Kirkon eläkerahasto etsii hyvämaineisia ja vastuullisesti toimivia rahastoja. Eläkerahasto edellyttää varainhoitajilta ESG-periaatteisiin sitoutumista, vastuullisuusasioiden integrointia sijoituspäätöksiin sekä säännöllistä raportointia sijoittajille. Eläkerahasto on tehnyt laajemman rahastohaun absoluuttisen tuoton -sijoituksista, jotka integroivat vastuullisen sijoittamisen periaatteita osaksi sijoitusprosessiaan. Haasteena on, että vastuullista sijoittamista on huomattavasti vaikeampaa sisällyttää absoluuttisen tuoton rahastoihin kuin perinteisiin korko- ja osakesijoituksiin. Ala kuitenkin kehittyy jatkuvasti ja on mahdollista löytää toimijoita, jotka ovat sitoutuneet vastuulliseen sijoittamiseen. Eläkerahaston tavoitteena on sijoitusten läpinäkyvyyden parantaminen vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta ja jatkaa salkun kehitystyötä tämän osalta.

8 Raportointi

Kirkon eläkerahasto kuvaa vastuullisen sijoitustoimintansa tuloksia ja toimenpiteitä vuosittain julkaistavassa *toimintakertomuksessa*. Toimintakertomuksessa käsitellään seuraavaa toimintaa:

- ilmastostrategiatyökalujen seuranta ja vuosivertailu
- osake- ja yrityslainasijoitusten hiilijalanjälki, ilmastoanalyysi ja TCFD-raportointi
- luonnon monimuotoisuuden huomioiminen eri omaisuusluokissa, TNFD-raportointi
- varainhoitajille suunnatun ESG-kyselyn tulokset
- salkun vastuullisuusseulonta ja siihen liittyvät vaikuttamiskeskustelut
- yhtiökokousosallistumiset
- sijoittaja-aloitteet ja niiden edistyminen.

Toinen tärkeä raportointityökalu on *PRI:lle laadittava vuosiraportti*, joka kuvaa tarkemmin eläkerahaston toimenpiteitä PRI-periaatteiden toteuttamiseksi. Eläkerahaston PRI-vuosiraportti sekä vastuullisen sijoittamisen toimintakertomus ovat julkisia raportteja.

Kuva: Eläkerahaston vastuullisen sijoitustoiminnan ja siihen liittyvän raportoinnin vuosikello.

9 Päätöksentekoprosessi

Kirkon eläkerahaston vastuullista sijoitustoimintaa valmistellaan ja toteutetaan neljässä eri vaiheessa:

- **Eläkerahaston johtokunta** hyväksyy vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastostrategian ja toimintakertomukset. Vastuullisen sijoitustoiminnan tukeminen ja seuraaminen kuuluvat johtokunnan tehtäviin, ja siihen liittyvää toimintaa käsitellään säännöllisesti johtokunnan kokouksissa.
- **Vastuullisen sijoittamisen työryhmä** on asiantuntijaelin, joka neuvoo eläkerahaston johtokuntaa vastuullista sijoittamista ja yritysten vastuullisuutta koskeissa kysymyksissä. Työryhmä valmistelee vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastostrategian, omistajaohjauksen periaatteet ja tekee suosituksia johtokunnalle vastuulliseen sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä.
- **Eläkerahaston johtaja** hyväksyy osallistumiset kansainvälisiin sijoittaja-aloitteisiin ja päätös tuodaan johtokunnalle tiedoksi.
- **Eläkerahaston sijoitusyksikkö** vastaa sijoitustoiminnan operatiivisesta toteuttamisesta ja raportoinnista. Sijoitusyksikkö käsittelee tapauskohtaisesti esiin nousevia uutisia yritysten toimintatavoista ja vastaa eri sidosryhmien yhteydenottoihin.

KIRKON ELÄKERAHASTO⁺

Eteläranta 8
PL 210
00131 Helsinki
vaihte 09 180 21